

Wydarzenie roku 2021 w Polsce i na świecie

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2022

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W pierwszym miesiącu nowego roku tradycyjnie zapytaliśmy Polaków o najważniejsze – w ich ocenie – wydarzenie minionych dwunastu miesięcy¹. Prosiłiśmy o wymienienie takiego wydarzenia, które było najważniejsze dla Polski, a także takiego, którego było najgłośniejsze lub najistotniejsze w skali międzynarodowej. Badani odpowiadali na pytanie otwarte, tzn. sami formułowali odpowiedzi.

NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA ROKU 2021 W POLSCE

Bilans ubiegłego roku, w odróżnieniu od wielu poprzednich lat, które bywały zdominowane przez jakieś jedno wybijające się wydarzenie, np. wybory czy epidemię, jest zróżnicowany i wielowątkowy. Na podstawie ocen Polaków można stwierdzić, że w 2021 roku w kraju wiele się działo, ważne zdarzenia rozgrywały się w różnych dziedzinach życia społecznego i politycznego, a spośród nich różne były dla ankietowanych najważniejsze. Interpretacja kilku wydarzeń miała charakter dychotomiczny – część badanych interpretowała je jako zjawiska pozytywne lub neutralne, ale byli także respondenci dostrzegający w nich przede wszystkim aspekty negatywne. Dlatego w tabeli, inaczej niż w ubiegłych latach, sygnalizujemy te negatywne i pozytywne aspekty interpretacyjne, składające się jednak w sumie na ocenę wagi danego wydarzenia. Z powodu rozproszenia odpowiedzi zdecydowaliśmy się także na dość szczegółową prezentację i analizę wypowiedzi ankietowanych, które ujawniają cały wachlarz problemów najważniejszych dla Polaków w minionym roku.

Relatywnie najwięcej badanych orzekło, że najważniejszym wydarzeniem w kraju była trwająca już kolejny rok pandemia koronawirusa COVID-19, a także jej skutki (16,6%). Zdecydowana większość mówiła po prostu o epidemii (*Covid; pandemia; życie z pandemią*), walce z nią (*Jestem zadowolona, jak zwalcza się Covid w Polsce*), kolejnych mutacjach wirusa i kolejnych falach zachorowań, o pojawieniu się możliwości szczepień (*dostarczenie do nas szczepionek, bo gospodarka w większe obroty poszła*) i akcji

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (381) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 3 do 13 stycznia 2022 roku na próbie liczącej 1135 osób (w tym: 46,4% metodą CAPI, 33,1% – CATI i 20,4% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcje wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

szczepionkowej w Polsce (*koronawirus, jego konsekwencje gospodarcze i ofiary; akcja szczepień*) – 15,4%. Pojawiały się też, choć w sumie tylko marginalnie, wypowiedzi tzw. antyszczepionkowców, krytycznie oceniających zarówno akcję szczepień, jak i konieczność podporządkowania się epidemicznym obostrzeniom (0,8%). Były to najczęściej głosy kwestionujące dorobek nauki i nauk medycznych, ale niekiedy także – w porównaniu z poprzednimi latami liczniejsze – wypowiedzi, które trudno określić inaczej niż jako paranoidalne².

Poza wątkiem antyszczepionkowym w tej kategorii odpowiedzi pojawiły się też – choć również nieliczne – krytyczne opinie o sposobie walki z epidemią przez rząd PiS (*bierne działanie rządu w sprawie Covid 19; brak decyzji o obowiązkowych szczepieniach przeciwko Covid 19*), a przede wszystkim podkreślające wysoką, niespotykaną w innych krajach Europy, śmiertelność Polaków w ubiegłym roku (*umiera tak dużo osób, a władza to lekceważy, nie wprowadza obostrzeń, a COVID-19 zbiera żniwo* – 0,4%).

Drugim, według ankietowanych, najważniejszym wydarzeniem roku 2021 było sponsorowane przez reżim Łukaszenki pojawienie się uchodźców na naszej granicy z Białorusią (12,5%). Diagnozowano zarówno stan faktyczny (*napływ uchodźców; imigranci na granicy*), jak i interpretowano to jako formę ataku czy też wojny hybrydowej (*agresja uchodźców na wschodnią granicę; atak na granicę; najazd uchodźców na granicę białoruską; wojna hybrydowa z reżimem Łukaszenki na granicy polsko-białoruskiej*). Tylko sporadycznie mówiono o obojętności wobec dramatu ludzi (*nieprzyjęcie uchodźców; negatywna reakcja Polski na kryzys migracyjny*), zaś zdecydowanie najczęściej podkreślano aktywną postawę rządu w tej sprawie (*obrona wschodniej granicy Polski przed atakiem hybrydowym ze strony białoruskiej oraz decyzja o postawieniu zapory granicznej; pilnowanie granicy z Białorusią; uszczelnienie granicy z Białorusią; dobrze bronią granicy*).

Na kolejnych miejscach listy najważniejszych zdarzeń roku 2021, z podobną liczbą wskazań, znalazły się trzy wydarzenia. Po pierwsze wprowadzenie przez rząd programu Polski Ład oraz innych rozwiązań socjalnych (5,3%), po drugie – spory rządu z instytucjami europejskimi oraz ich eskalacja, skutkująca wstrzymaniem wypłat z funduszy europejskich (5,2%), po trzecie – mające miejsce w kraju w ciągu całego roku protesty społeczne (4,9%).

Oceny Polskiego Ładu, jak i innych, wcześniejszych programów socjalnych rządu także pojawiały się w dwóch odsłonach – w kontekście pozytywnym lub neutralnym (zdecydowanie częściej – 4,2%) oraz krytycznym (rzadziej – 1,1%).

² Jako przykład warto przytoczyć najobszerniejszą w tym sondażu wypowiedź o takim charakterze, w której obecne są niemal wszystkie wątki antyszczepionkowego myślenia i propagandy: *Poddanie się woli i planu „bankierów” niszczenia społeczeństwa! Realizowanie chorego planu Gatesa, żeby za wszelką cenę zniszczyć społeczeństwo! Ograbić ich z majątków! Z tożsamości! Obiecać „że będzie dobrze” tylko się zaszczep, a wygrasz samochód! Dobra bzdura, dobra „bajka”, no, ale jak ogląda się TV i słucha radia, które jest w rękach jednej Żydowskiej spółki, to tak wychodzi. I biedne „barany” wpatrzone w ekran monitorów i smartfonów nie umieją rozróżnić, gdzie jest prawda! Jakby tak szczepienia takie DOBRE były, to już połowa Polaków nowymi elektrykami by jeździła! A tu co, ZONK! Kiedyś się szczepiłem, ale nie trzeba było ogłaszać wielkiej loterii, żeby wziąć udział w eksperymencie! Kiedyś się szczepiłem, ale 1 raz, nie 10 w pustę! Kiedyś paliło się POLSKIM WĘGLEM! Było ciepło i nie było SMOGU! Nic nie jest normalne i proste w zakłamanym świecie. Szkoda że ludzie dali się w to wciągnąć.*

CBOS

Które z wydarzeń minionego roku, 2021, można, Pana(i) zdaniem, uznać za najważniejsze dla Polski?

COVID; walka z epidemią – pozytywnie lub neutralnie; szczepionki; możliwość zaszczepienia się	15,4%	
Walka z epidemią – negatywnie; segregacja sanitarna; ograniczenie wolności; wypowiedzi paranoidalne	0,8%	16,6%
Wysoka śmiertelność Polaków; złe zarządzanie w czasie pandemii	0,4%	
Kryzys na granicy z Białorusią; napływ uchodźców; atak na granicę; obrona granicy	12,5%	
Polski Ład – pozytywnie lub neutralnie – oraz inne rozwiązania socjalne lub sukcesy gospodarcze rządu	4,2%	5,3%
Polski Ład – negatywnie	1,1%	
Spory z UE i Komisją Europejską – negatywnie; wstrzymanie pieniędzy unijnych; wyroki TSUE; brak likwidacji Izby Dyscyplinarnej; konflikt o Turów	4,9%	5,2%
Spory z UE i Komisją Europejską – pozytywnie; <i>żeby Unia nie wtrącała się do Polski tak nachalnie</i>	0,3%	
Protesty i strajki: przeciw niszczeniu sądownictwa, przeciw łamaniu praw człowieka; strajk kobiet; protesty związane z zakazem aborcji	4,9%	
Kryzys gospodarczy; inflacja, drożyzna, wzrost cen; drastyczne podwyżki cen energii i gazu; kompromitacja PiS w gospodarce	3,9%	
Weto prezydenta Dudy wobec Lex TVN; Lex TVN	2,8%	
To, co się dzieje w Trybunale Konstytucyjnym; wyroki Trybunału Konstytucyjnego Julii Przyłębskiej: sprawa aborcji, zerwanie kompromisu aborcyjnego, orzeczenie o wyższości prawa krajowego nad prawem UE	1,6%	
Wydarzenia sportowe: mistrzostwa w siatkówce, sukcesy Roberta Lewandowskiego, sportowe sukcesy Polaków	1,4%	
Brak praworządności; brak ładu w sądownictwie	1,1%	
Inwestycje: przekop Mierzei Wiślanej, rurociąg Baltic Pipe, tunel w Świnoujściu	1,1%	
Powrót Donalda Tuska do krajowej polityki	1,0%	
Afery rządzących lub PiS: działki żony premiera, majątek Obajtka, wybory kopertowe, afera z wyciekami maili, inwigilacja i podsłuchiwanie opozycji, sprawa Pegasus	0,9%	
Wydarzenia kulturalne: Konkurs Chopinowski, Sylwester w Zakopanem	0,7%	
Inne wydarzenia polityczne: rozpad Porozumienia, odejście Gowina; brak jedności w opozycji; Marsz Niepodległości	0,6%	
Ekologia i klimat: zmiany ustawy o odnawialnych źródłach energii, przystąpienie do porozumienia klimatycznego; złe umowy klimatyczne; brak wprowadzenia piątki dla zwierząt	0,5%	
Wydarzenia religijne, związane z wiarą: beatyfikacja prymasa Wyszyńskiego	0,5%	
Lex Czarnek; zmiany w oświacie	0,4%	
Konflikty polityczne; wojna między PO i PiS	0,3%	
Wydarzenia indywidualne i z kręgu życia rodzinnego: <i>Mój syn poszedł do 1 klasy</i> ; Dzień Dziecka	0,2%	
Pozostałe wydarzenia: Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Powstanie Wielkopolskie jako Święto Narodowe, Boże Narodzenie, 11 Listopada bez awantur	0,7%	
Żadnego nie było	12,1%	
Trudno powiedzieć	34,7%	

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wymienić kilka wydarzeń

W opiniach pozytywnych mówiono przede wszystkim o samym fakcie wprowadzenia Polskiego Ładu, stosunkowo często nazywanego także Nowym Ładem, ale pojawiały się również inne głosy, świadczące o zróżnicowanych interpretacjach i pamięci o innych reformach socjalnych: *wzrost minimalnego wynagrodzenia; pomoc finansowa dla rodzin; podwyżki dla wszystkich; emerytura bez podatku; my emeryci, dostaliśmy nie tylko trzynastkę, ale i czternastkę, rząd się stara; tarcza antyinflacyjna; dbanie o finanse ludzi; bon dla dzieci*. W głosach krytycznych dawano wyraz ogólnemu rozczarowaniu (*wszędzie wszystko się wyolbrzymia, dużo się gada, miał być ten ład, a jest bałagan*). Wskazywano na negatywne skutki tego programu (*wprowadzenie nowego ładu, który moim zdaniem źle wpłynie na gospodarkę*), albo używano tylko hasłowych określeń pejoratywnych (*przegłosowanie Polskiego Ładu/Wału*).

W zakresie stosunków z Unią Europejską zdecydowanie częściej o polityce rządu wypowiadano się krytycznie (4,9%), niż ją wspierano (0,3%). Najczęściej mówiono o utracie zaufania Unii, braku porozumienia lub konflikcie z Unią Europejską/Komisją Europejską, często wspomniano o niezrealizowanych wyrokach TSUE (*niestosowanie się Polski do wyroku TSUE*), wstrzymaniu wypłat z Funduszu Odbudowy (*to, że Unia wstrzymała nam pieniądze; niewywalczenie funduszy unijnych; wstrzymanie pieniędzy dla Polski z Funduszu Odbudowy z UE*), wiszących nad Polską i ciągle rosnących karach finansowych, m.in. z powodu ciągłego działania Izby Dyscyplinarnej (*brak praworządności i kary, które przyjdzie nam zapłacić; wyrok TSUE w sprawie Izby Dyscyplinarnej; zdrada stanu Ziobry – brak pieniędzy z Unii*) oraz konfliktu z Czechami o elektrownię w Turowie (*kary za Turów i za brak praworządności*), a w sumie – o dystansowaniu się Polski od Zachodu (*oddalanie się polityczne od Zachodu; nieuznawanie wyroków TSUE; konflikty z UE i USA*). W wymiarze pozytywnym solidaryzowano się z twardą postawą wobec UE, podkreślając aspekt samodzielności i niezależności Polski (*twarda postawa wobec postulatów UE naszego rządu; żeby Unia nie wtrącała się do Polski tak nachalnie; aby nie płacić kar Unii*).

Prawie co dwudziesty badany (4,9%) za najważniejsze wydarzenie minionego roku uznał protesty społeczne podejmowane w różnych sprawach i w różnym czasie. Mówiono ogólnie o strajkach w kraju (*organizacja protestów przeciw działaniom rządu; protesty związane z działaniami rządu*), protestach w sprawie sądów, praworządności (*utrata suwerenności Sądu Najwyższego*), wolnych mediów (*przekupienie telewizji i radia*), strajkach rolników czy służby zdrowia. Jednak najczęściej w wypowiedziach respondentów pojawiała się kwestia zaostrenia prawa antyaborcyjnego oraz strajki kobiet (*strajk kobiet; protesty związane z zaostreniem przepisów antyaborcyjnych; protest kobiet przeciw zakazowi aborcji*), wspomniano także protesty mające miejsce po śmierci kobiety, której w porę nie przeprowadzono aborcji (*marsz dla Izy; marsz kobiet*). Wśród wszystkich wypowiedzi tylko jedna osoba wyraziła zadowolenie z zaostrenia prawa antyaborcyjnego: *wreszcie Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok w sprawie pełnej obrony życia*.

W sumie ten wątek dobrze podsumowują wypowiedzi diagnozujące odradzanie się społeczeństwa obywatelskiego czy też ożywienie aktywności obywatelskiej (*rozwój ruchu obywatelskiego, „budzenie się” społeczeństwa wyrażane poprzez manifestowanie niezgody na wprowadzane zmiany w prawie i ograniczenia praw obywatelskich; walka ludności w obronie demokracji; walka o wolność Polaków*).

Krytyczne głosy dominują również wśród ankietowanych wskazujących inflację i wzrost cen jako najbardziej znaczący fakt mający miejsce w minionym roku (3,9%). W tym zakresie przywoływano

wzrost inflacji do prawie 10%, wspomniano o galopującej inflacji, drożyznie, podnoszeniu cen, odczuwalnym wzroście inflacji. Jeden z badanych stwierdził, że za wydarzenie roku 2021 powinna zostać uznana pogarszająca się sytuacja Polaków przez rosnące ceny, w stosunku do wynagrodzeń. Wskazywano także najbardziej dotkliwe podwyżki cen energii (mediów). Zdarzały się jednak w tym wątku również wypowiedzi neutralne: działania NBP w sprawie inflacji oraz stóp procentowych; pierwsza od 9 lat podwyżka stóp procentowych.

Spory oddźwięk społeczny wzbudziło zawetowanie przez prezydenta Andrzeja Dudę ustawy o mediach, zwanej potocznie Lex TVN – 2,8% badanych wymieniło to posunięcie polityczne prezydenta jako najważniejsze wydarzenie 2021 roku (*dobrze było veto Dudy na Lex TVN; gdy prezydent nie podpisał ustawy dla TVN; veto wobec ustawy antymedialnej TVN*). Mówiono także o tej ustawie w szerszym kontekście – walki o niezależne od władzy, wolne media (*Lex TVN; batalia o wolne media; obrona wolnych mediów i veto prezydenta*).

Niewielki odsetek ankietowanych wskazywał wydarzenia rozgrywające się wokół Trybunału Konstytucyjnego jako najważniejsze w 2021 roku (1,6%). Poza ogólnymi stwierdzeniami mówiono głównie o dwóch orzeczeniach TK i społecznych reakcjach na nie – wyroku, w którym TK orzekł o niekonstytucyjności przepisu dopuszczającego aborcję w przypadku dużego prawdopodobieństwa ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu (*zerwanie kompromisu aborcyjnego; zakaz aborcji uznają za niedobre posunięcie*) oraz wyroku TK z października 2021 roku o wyższości polskiej konstytucji nad prawem unijnym (*orzeczenie o wyższości prawa krajowego nad prawem UE*).

Wśród ważnych wydarzeń ubiegłego roku wymieniano także rozmaite imprezy sportowe i sukcesy polskich sportowców (1,4%): *mistrzostwa w siatkówce; Olimpiada w Tokio; sukcesy lekkoatletów na Olimpiadzie; sukcesy Roberta Lewandowskiego*). Wspomniano o zmianie na stanowisku trenera reprezentacji Polski w piłce nożnej (*odejście Paula Sousy*).

Za ważne uznawano również – choć niemal wyłącznie w krytycznym kontekście – zmiany w sądownictwie (1,1%). Mówiono o *braku ładu w sądownictwie, braku praworządności czy kompromitacji PiS w sądownictwie*. Równie często za najważniejsze uznawano ważne inwestycje rządowe realizowane w 2021 roku (1,1%), takie jak *przekop Mierzei Wiślanej, rurociąg Baltic Pipe czy tunel pod Świną w Świnoujściu*. Niektórzy badani nie tylko zauważyli powrót Donalda Tuska do krajowej polityki, ale też uznali to za najważniejsze wydarzenie w roku (1%).

Wspomniano także o głośnych aferach (0,9%). Mówiono przede wszystkim o aferach dotyczących rządzących (*dziesiątki afer ekipy rządowej; działki żony premiera; majątek Obajtka, a może 70 milionów Sasina?*), nieudanych, a kosztownych inicjatywnych politycznych (*wybory kopertowe; próba zorganizowania głosowania poprzez Poczta*) czy o sprawie podsłuchów (*afery pisowskie, w tym ostatnio Pegasus; hakowanie telefonów opozycji przez rząd; ujawnienie podsłuchiwanie opozycji w czasie kampanii wyborczej*). Wspomniano także inne wydarzenia polityczne (0,6%), takie jak *dymisja Jarosława Gowina i odejście Porozumienia ze Zjednoczonej Prawicy czy projektowane zmiany w oświacie, zwane Lex Czarnek* (0,4%) – *ukoronowanie ministra Czarnka w plebiscycie na Dzbana Roku, oraz konflikty polityczne* (0,3%).

Wśród wydarzeń niepolitycznych za ważne uznano jeszcze wydarzenia kulturalne, takie jak Konkurs Chopinowski (0,7%), kwestie związane z klimatem i ekologią (*zmiany ustawy o odnawialnych źródłach energii; przystąpienie do porozumienia klimatycznego; brak wprowadzenia piątki dla zwierząt*) czy wydarzenia o charakterze religijnym, takie jak *beatyfikacja prymasa Wyszyńskiego* (po 0,5% wskazań).

Więcej niż co ósmy badany uznał, że żadne wydarzenie w roku 2021 nie było na tyle istotne, by uznać je za wydarzenie roku (12,1%). Ponad jedna trzecia nie podjęła się lub nie umiała wskazać żadnego takiego wydarzenia (34,7%).

WYDARZENIE ROKU 2021 NA ŚWIECIE

Epidemia koronawirusa paradoksalnie sprawiła, że ankietowani nie mieli już tak dużego kłopotu ze wskazaniem najważniejszego wydarzenia na arenie międzynarodowej, jak to było w czasach przedepidemicznych, kiedy zwykle około trzech piątych respondentów nie umiało wymienić żadnego takiego wydarzenia na świecie. W tym roku badanym tylko trochę trudniej przychodziło wskazanie wydarzenia, o którym można by powiedzieć, że było wydarzeniem roku na świecie, niż wydarzenia w kraju – tylko 37% ankietowanych nie zapamiętało żadnego takiego zdarzenia rangi międzynarodowej, a kolejne 9% uważa, że żadne z wydarzeń nie zasługuje na takie miano.

Oczywiście, tak jak w przypadku Polski, ci, którzy mieli jakąś opinię na ten temat, za najważniejsze międzynarodowe wydarzenie minionego roku na świecie uznali pandemię koronawirusa, jej skutki oraz walkę z tą chorobą. Pandemię wymieniła niemal jedna trzecia ankietowanych (31,8%), zdecydowanie częściej w kontekście pozytywnym (30,9%), niż negatywnym, segregacyjnym (0,9%).

Na drugim miejscu listy najważniejszych wydarzeń 2021 roku znalazły się kwestie związane z polityką w Stanach Zjednoczonych (10,2%). Po pierwsze wybory prezydenckie i zmiana na stanowisku prezydenta Stanów Zjednoczonych, objęcie tego urzędu przez Joe Bidena, a odejście w niezbyt chwalebnych okolicznościach Donalda Trumpa (6,5%). Drugim nurtem dotyczącym Stanów Zjednoczonych pojawiającym się w wypowiedziach Polaków była mniej lub bardziej zdecydowana krytyka niektórych posunięć nowej administracji amerykańskiej (3,7%). Przede wszystkim mówiono o spektakularnym wycofaniu sił amerykańskich z Afganistanu i oddaniu władzy w tym kraju talibom. Krytykowano także zniesienie sankcji na rurociąg Nord Stream 2 i dostrzegalne w zeszłym roku złagodzenie polityki amerykańskiej wobec Rosji. Konstatowano niekorzystną zmianę nastawienia nowej administracji do polskiego rządu.

Kolejnym ważnym wydarzeniem minionego roku była pojawiająca się już wcześniej, tyle że w kontekście krajowym, sprawa uchodźców na granicy polsko-białoruskiej (3,7%).

Podobnie jak w kontekście krajowym mówiono o *najeździe na granicę polsko-białoruską* czy *hybrydowej wojnie prezydenta Łukaszenki*. Tylko niewiele rzadziej za najważniejszą sprawę w 2021 roku uznawano agresywną politykę międzynarodową Rosji i prezydenta Putina, w szczególności kwestię agresji wobec

Ukrainy (2,8%). Wskazywano na *gromadzenie wojsk rosyjskich na granicy ukraińskiej*, mówiono o *zagrożeniu Ukrainy przez Rosję*. Wspominano także *zławienie protestów na Białorusi i podporządkowanie Białorusi przez Rosję*, a także o *zbrojeniach Rosji*.

CBOS

Które z wydarzeń minionego roku, 2021, można, Pana(i) zdaniem, uznać za najważniejsze dla świata?

Pandemia – pozytywnie lub neutralnie; walka z COVID; opracowanie szczepionki; szczepienia; światowa współpraca	30,9%	31,8%
Negatywnie o walce z pandemią: segregacja sanitarna, wykorzystanie kryzysu zdrowotnego do ograniczania wolności, kłamliwa propaganda o szczepionkach, przymus szczepień	0,9%	
Wybory prezydenckie w USA: zmiana na stanowisku prezydenta, wybór (zaprzysiężenie) prezydenta Bidena, przegrana Trumpa. Także: szturm na Kapitol w USA	6,5%	10,2%
Wycofanie (ucieczka) Amerykanów (NATO) z Afganistanu (Kabulu), przejęcie władzy przez Talibów; inne krytyczne głosy o polityce USA: słabość prezydenta USA, zniesienie sankcji na rurociąg Nord Stream 2, zmiękczenie polityki amerykańskiej wobec Rosji; wzrost potęgi Chin i Rosji, spadek znaczenia USA. Także: złe nastawienie USA do Polski	3,7%	
Uchodźcy; sytuacja na granicy polsko-białoruskiej; najazd na granicę polsko-białoruską, czyli de facto wschodnią granicę europejską	3,8%	
Putin; agresywna polityka Rosji; gromadzenie wojsk rosyjskich na granicy ukraińskiej; zławienie protestów na Białorusi, podporządkowanie Białorusi przez Rosję; sytuacja w Kazachstanie. Także: zbrojenia Rosji, pokazanie broni hipersonicznej przez Rosję	2,8%	
Kryzys gospodarczy na świecie w związku z COVID-19; inflacja na świecie; kryzys energetyczny wywołany przez Rosję; ingerencja Rosji w rynek energetyczny; szantaż gazowy Rosji	2,2%	
Kryzys klimatyczny: globalne ocieplenie; docenienie ochrony środowiska, walka z zanieczyszczeniami powietrza; <i>żeby nie olewać świata</i> ; szczyt klimatyczny w Rzymie	1,8%	
Zagrożenie Polexitem; o Polsce w kontekście międzynarodowym: chęć wyjścia Polski z Unii Europejskiej; utrata prestiżu i odsunięcie Polski od decyzji politycznych; żądanie zamknięcia kopalni Turów	1,0%	
Postęp techniczny: wystrzelenie nowego teleskopu; umieszczenie teleskopu Webba w przestrzeni kosmicznej	0,5%	
Inne konflikty	0,5%	
Faktyczny Brexit; wyjście Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej	0,4%	
Wydarzenia sportowe	0,4%	
Kataklizmy, katastrofy, klęski; wybuch wulkanu na Wyspach Kanaryjskich	0,2%	
Wydarzenia religijne: beatyfikacja Stefana Wyszyńskiego i Róży Czackiej	0,2%	
Wybory w Niemczech: wygrana SPD i zmiana na fotelu kanclerza; nowy Kanclerz Olaf Scholz	0,1%	
Inne wydarzenia gospodarcze: traktat stalowy Chiny–USA; kryzys na rynku papierniczym	0,1%	
Inne	0,6%	
Nic się nie zdarzyło; żadne	9,1%	
Trudno powiedzieć	37,3%	

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wymienić kilka wydarzeń

Wśród ważnych wydarzeń rangi światowej pojawiała się także sprawa związanego z pandemią kryzysu gospodarczego na świecie oraz problemu inflacji, z którym musi sobie radzić wiele społeczeństw i rządów (2,2%). W tym kontekście mówiono jeszcze o kryzysie energetycznym i gazowym w Europie, wywołanym przez działania Rosji. Na kolejnym miejscu listy najważniejszych wydarzeń 2021 roku znalazły się kwestie klimatyczne (1,8%). Mówiono o przeciwdziałaniu globalnemu ociepleniu, ograniczaniu energetyki opartej na węglu, wspomniano o ustaleniach szczytu klimatycznego w Rzymie.

Co setny badany w kontekście międzynarodowym wskazał jako najważniejsze wydarzenie zagrożenie polityczne (1%), obawę, że rządzący dążą do zdyskredytowania UE i doprowadzenia do wyjścia Polski z UE. Mówiono także o utracie międzynarodowego autorytetu i spadku prestiżu Polski.

Pozostałe wydarzenia czy też problemy były wymieniane przez niewielkie odsetki badanych. Kolejne miejsca w rankingu wydarzeń roku 2021 zajęły osiągnięcia naukowe, przede wszystkim wystrzelenie teleskopu Webba w przestrzeń kosmiczną (0,5%), Brexit (0,4%), rozmaite wydarzenia sportowe (0,4%), kataklizmy i katastrofy naturalne, takie jak wybuch wulkanu na Wyspach Kanaryjskich, oraz wydarzenia religijne (po 0,2%). Warto zauważyć, że tylko całkiem nieliczni ankietowani do najważniejszych wydarzeń minionego roku zaliczyli wybory i zmianę na stanowisku kanclerza u naszego największego partnera gospodarczego – w Niemczech (0,1%).

Opracował

Krzysztof Pankowski